

Cross-sectoral cooperation in order to solve social problems, red. Beata Szluz, Tatiana Matulayová, Ilona Pešatová, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2015, ss. 317.

DOI:<http://dx.doi.org/10.18290/rt.2017.64.1-13>

W ostatnim czasie w różnych dziedzinach życia coraz większego znaczenia nabiera partnerstwo międzysektorowe. „Partnerstwo jest dynamiczną relacją pomiędzy różnymi podmiotami, opartą na wzajemnie uzgodnionych celach, realizowanych dzięki podzielanemu rozumieniu najbardziej racjonalnego podziału pracy z uwzględnieniem przewagi komparatywnej każdego partnera”¹. Współpraca ta w ostatnim czasie staje się coraz bardziej popularna i zdobywa coraz większe znaczenie. Z koncepcją nawiązania partnerstwa wychodzą różne podmioty publiczne, pozarządowe, a także gospodarcze. Stworzenie dobrze funkcjonującego partnerstwa międzysektorowego to bardzo trudne zadanie, wymagające współpracy wielu podmiotów, które często mają różne wizje działań.

Debatę na temat współpracy międzysektorowej w kontekście rozwiązywania problemów społecznych podjęli autorzy w monografii *Cross-sectoral cooperation in order to solve social problems* (Współpraca międzysektorowa na rzecz rozwiązywania problemów społecznych) pod redakcją Beaty Szluz, Tatiany Matulayovej, Ilony Pešatovej. Recenzowana publikacja zawiera wyniki badań, analizy i wnioski, postawione przez specjalistów reprezentujących różne państwa, których problematyka jest związana i ukierunkowana na rozwiązywanie dostrzeganych problemów społecznych.

Tematyka partnerstwa międzysektorowego stała się przedmiotem wielu rozważań naukowych. Problematyce tej poświęcili publikacje m.in.: Alina Handzlik i Jakub Głowacki², Beata Szluz³, Sylwia Borkowska i Ewa Zielińska⁴.

¹ J.M. BRINKERHOFF, *Government - Nonprofit Partnership: A Defining Framework*, „Public Administration and Development” 2002, nr 22, s. 19-30; cyt. za: J. WYGNAŃSKI, *Skuteczne animowanie kultury współpracy – czynniki sukcesu w procesie budowy partnerstw*, w: *Partnerstwo – współpraca międzysektorowa w realizacji celów społecznych*, red. A. Handzlik, J. Głowacki, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Kraków 2012, s. 12.

² A. HANDZLIK, J. GŁOWACKI (red.), *Partnerstwo – współpraca międzysektorowa w realizacji celów społecznych*, Wydawnictwo Uniwersytetu Ekonomicznego, Kraków 2012.

³ B. SZLUZ (red.), *Podkarpackie spółdzielnie socjalne*, Wydawnictwo Bonus Liber, Rzeszów 2013.

Publikacja składa się z dwudziestu czterech artykułów napisanych przez specjalistów reprezentujących Polskę, Ukrainę, Czechy, Słowację, jak również Kazachstan. Monografia została wydana przez Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego w języku angielskim, dzięki czemu stała się bardziej dostępna dla naukowców oraz praktyków, nie tylko polskich, ale także z zagranicy.

Pierwsza autorka, Šarka Ulčáková, w tekście *Social entrepreneur and its connection to the modernisation of the society*, skupiła się na rozumieniu koncepcji przedsiębiorczości społecznej w kontekście jej rozwoju w krajach europejskich w ciągu ostatnich kilku dekad. Beata Szluz podjęła zagadnienie partnerstwa na rzecz walki z wykluczeniem społecznym. Ukazała działanie spółdzielni socjalnych, które są formą przedsiębiorstw społecznych. Dzięki istnieniu spółdzielni socjalnych osoby narażone (niepełnosprawni, bezdomni, bezrobotni czy chorzy psychicznie) na wykluczenie społeczne mają szansę na podjęcie aktywności zawodowej poprzez podniesienie m.in. swoich kwalifikacji.

Autorka trzeciego tekstu, Katarzyna Błaszczuk, ukazała podmioty podejmujące działania w ramach ekonomii społecznej w województwie podkarpackim. Następnie Piotr Frączek i Sylwia Drozd – jako przykład inicjatywy ukierunkowanej na reintegrację społeczną – wskazali Centrum Integracji Społecznej w Sanoku. Z kolei specjalistka z Republiki Czeskiej Ester Denihelková podkreśliła, że najważniejszym celem ekonomii społecznej jest zatrudnienie osób wykluczonych społecznie, jak również osób narażonych na wykluczenie społeczne. Natomiast Vendula Gojová ukazała współdziałanie w ramach interdyscyplinarnej pracy socjalnej, która mogłaby wesprzeć społeczeństwo obywatelskie.

Paweł Walewander skoncentrował się na działaniach podejmowanych w ramach środków pozyskiwanych z Funduszu Europejskiego. Autor podkreślił, że tworzenie partnerstwa jest sporym wyzwaniem dla podmiotów, ze względu na różne cele i metody działań poszczególnych partnerów. Specjalista oparł tekst na własnych doświadczeniach związanych z prowadzeniem projektów na terenie województwa podkarpackiego. Z kolei Mateusz Sikora skupił się na wymiarze antropologicznym w projektach, które obejmują partnerstwo międzysektorowe.

Tatiana Matulayová, Ilona Pesatová, Zdenka Michalová rozważyły zagadnienia związane z możliwościami rozwoju pracy socjalnej w szkołach i współpracy z nimi różnych podmiotów. Kolejna autorka Maria Shved ukazała funkcjonowanie absolwentów na rynku pracy, odwołując się do ich kompetencji zawodowych w świetle analiz prowadzonych przez zagranicznych naukowców. Ponadto skupiła się na tendencjach w rozwoju szkolnictwa wyższego oraz coraz większych wymaganiach w toku przygotowania zawodowego pedagogów. Podkreśliła znaczenie współpracy podmiotów w kontekście przygotowania człowieka do wejścia na rynek pracy.

Monika Łagowska podjęła problematykę sytuacji absolwentów na rynku pracy i partnerstwa na rzecz rozwiązywania ich problemów. Niewątpliwie czas ukończenia studiów wyższych jest dla młodych ludzi wielkim przełomem w życiu, często do-

⁴ S. BORKOWSKA, E. ZIELIŃSKA (red.), *Układ otwarty. Miejskie partnerstwa międzysektorowe*, Wydawnictwo Res Publica Nowa, Warszawa 2014.

skwiera im syndrom „ćwierć wieku” (ang. *quarterlife crisis*). Wobec tego współdziałanie różnych podmiotów wydaje się istotne w kontekście przeciwdziałania zjawisku bezrobocia wśród absolwentów. Następnie Dana Rosová ukazała wyniki badań nad sensem życia bezrobotnych. Autorka zebrała zalecenia dla pracy socjalnej, zwracając uwagę na osoby długotrwale bezrobotne w kontekście zachęcenia ich do podjęcia zatrudnienia.

Innowacyjne rozwiązania w zakresie edukacji, ukierunkowane na rozwój prospołeczny uczniów, przedstawiła w swoim artykule Jitka Reissmannová. Natomiast Marie Chrásková przeanalizowała opinie polskich i czeskich studentów na temat problemów zdrowotnych w społeczeństwie. Należy podkreślić, że zwróciła ona szczególną uwagę na rolę wolontariatu w działaniach na rzecz osób chorych, a także niepełnosprawnych. Z kolei Małgorzata Stępa wypowiedziała się na temat pomocy osobom nieuleczalnie chorym. Podkreśliła znaczenie działalności podmiotów, które mają na celu udzielanie pomocy ludziom chorym i ich rodzinom. Wsparcie instytucjonalne dla rodzin opiekujących się osobą chorą przedstawiła Aleksandra Rachwał. Podkreśliła, iż istotne jest budowanie długiego wsparcia rodziny, w której jest osoba chora onkologicznie.

Michaela Hřivnová i Jana Majerová podkreśliły w artykule, że w ramach współpracy między instytucjami edukacyjnymi w Republice Czeskiej poszukuje się optymalnego rozwiązania w zakresie zachowań ryzykownych oraz patologicznych. Dana Rosová, Olga Orosová oraz Eva Žiaková ukazały badania dotyczące sensu życia, poczucia własnej wartości i wsparcia społecznego udzielanego bezdomnym. Następnie Elżbieta Szczygieł przedstawiła wyniki badań nad zjawiskiem bezdomności wśród dzieci i młodzieży.

Helena Kalábová i Jan Jihlavec w swym artykule skupili się na znaczeniu rodziny oraz domu. Podkreślili, że tzw. ekologiczny sposób życia można odnieść również do rodziny i relacji międzyludzkich. Svitlana Kohut zajęła się kwestią współpracy instytucji edukacyjnych i społecznych w rozwiązywaniu problemów współczesnej rodziny. Centrum zainteresowania Magdy Urbańskiej stała się tematyka współpracy międzysektorowej w rozwiązywaniu problemów pracujących rodziców.

Serhiy Troyan i Paweł Troyan podjęli problematykę działalności wolontariackiej na Ukrainie. Działalność wolontariatu jest podstawą w rozwoju społeczeństwa obywatelskiego. Należy podkreślić, że na Ukrainie wolontariat pojawił się na początku lat dziewięćdziesiątych ubiegłego wieku. Wzrost udziału obywateli w pracach wolontariatu ukierunkowany był na rozwiązywanie konkretnych problemów społecznych.

Autorki ostatniego artykułu Agnieszka Belcer i Anna Wojnarowska stwierdziły, iż partnerstwa są inicjowane przez przedsiębiorstwa, organizacje pozarządowe oraz instytucje publiczne, działające na poziomie lokalnym, regionalnym, krajowym lub globalnym. Ponadto postawiły postulat rozwoju partnerstwa i współpracy w celu przeciwdziałania zjawiskom wykluczenia społecznego. Autorki zauważyły, iż każdy partner wnosi różne doświadczenia i kompetencje, dzięki którym współpraca międzysektorowa może stać się długotrwała oraz efektywna.

Recenzowana publikacja zasługuje na uwagę czytelników, m.in.: pracowników socjalnych, socjologów, psychologów, prawników, polityków społecznych, a także osób podejmujących działania m.in. w: centrach integracji społecznej, klubach inte-

gracji społecznej, spółdzielniach socjalnych, środowiskowych domach samopomocy, warsztatach terapii zajęciowej, a także innych podmiotach, realizujących działania w ramach ekonomii społecznej, oraz w organizacjach pozarządowych i instytucjach publicznych. Wyniki badań i analiz obejmują szerokie spektrum zagadnień, które są podejmowane w ramach partnerstwa pomiędzy podmiotami. Monografia może stanowić inspirację do prowadzenia dalszych dociekań nad współpracą, bez której rozwiązywanie wielu problemów społecznych nie byłoby możliwe. Zaletą książki jest to, że oprócz wydania drukiem jest zamieszczona na stronach repozytorium⁵, co sprawia że może być dostępna dla szerokiego grona czytelników.

Anna Szluz
Uniwersytet Kardynała Stefana Wyszyńskiego w Warszawie

⁵ B. SZLUZ, T. MATULAYOVÁ, I. PEŠATOVÁ, *Cross-sectoral cooperation in order to solve social problems*, Wydawnictwo Uniwersytetu Rzeszowskiego, Rzeszów 2015, ss. 317; <http://repozytorium.ur.edu.pl/handle/item/1289> (12.04.2016).